

POBOLJŠATI PRODUKTIVNOST S PASMINOM CHAROLAISE

*POSJETA FRANCUSKOJ REGIJI CHAROLLAIS
26. 05. - 01. 06. 2006
UDRUGA HRVATSKO FRANCUSKI FORUM -
UDRUGA BABY BEEAF*

Projekt o usađivanju pasmine CHAROLAISE u Hrvatskoj prije godinu dana su započeli HRVATSKO FRANCUSKI FORUM, GECSEL i MOTIO AGR I nakon dvije međusobne posjete (hrvatska delegacija u kolovozu 2005. godine posjetila je GECSEL, koji je uzvratilo posjetu Hrvatskoj u rujnu iste godine), na zamolbu udruge BABY BEEF i njihovog Predsjednika gospodina Tonija Raića, HRVATSKO FRANCUSKI FORUM je organizirao radnu posjetu francuskoj regiji Charollais. Domaćin je bila Cooperativa (zadruga) GECSEL koja je s predsjednikom Henrijem Baladierijem i njegovim suradnicima Gerardom Chenaudom i Pierreom Urcissinijem omogućila posjetu uzgajivačima pasmine Charolaise, muzeju, klaonici S.A. Charollais Viandes u kojoj imaju učešće u većinskom udjelu u kapitalu u visini od 48,11%, objektu prerade mesa (konfekcijska obrada), kao i obilazak jedne od 5 mesnica u njihovom vlasništvu i posjetu eksperimentalnoj farmi JALOGNY.

Putovanju su bili nazočni predstavnici HRVATSKO FRANCUSKOG FORUMA kao organizatori, predsjednik Marijan Biškup, odgovoran za sektor poljoprivrede Boris Maurović i vozač Aleksandar Anasov, zatim predstavnici Udruge BABY BEEAF, predsjednik Toni Raić i članovi Jakov Pavičić, Jozo Letica, Filip Dragović, Zvonko Širjan, Mile Bašić, Željko Kvaternik, Marijan Tulić, Siniša Juras i Drago Bišćan s jedne i predstavnici Vukovarsko-srijemske županije - predsjednik županijske skupštine Mato Stojanović i dopredsjednik županijske skupštine i predsjednik odbora za gospodarstvo u županiji Stanko Penavić s druge strane.

COOPERATIVE GECSEL

Cilj posjete ove radne skupine Francuskoj bio je

upoznavanje s radom Cooperative GECSEL i njezinim članovima. GECSEL je proširio svoju osnovnu djelatnost iz regije Charollais i na druge (Cote D'or, Jura, Rhon, Allier i Ardennes). Okuplja oko 1500 zadrugara, uzgajivača pasmine Charollais kojima stoje na usluzi oko rješavanja tehničkih, komercijalnih, sanitarnih i veterinarskih problema s kojima se suočavaju. Na taj način uzgajivač je oslobođen velikog dijela administrativnog poslovanja. Preko zadruge GECSEL zajednički nabavljaju reprod materijal, lijekove, mehanizaciju, imaju zajednički transport goveda, osiguran plasman stoke po najpovoljnijim tržišnim uvjetima kao i garanciju isplate za prodanu stoku za potrebe francuskog tržišta ili za izvoz. Na taj način GECSEL upravlja sa stadom koje broji preko 65000 grla goveda i 20000 koza i prati njihov razvojni put. GECSEL izvozi godišnje cca 28000 – 30000 grla stoke, a glavni su im kupci Italija, Španjolska, Belgija, Grčka i ostale zemlje članice EU.

Kako bi zadruga uspješno funkcionirala svaki uzgajivač se odriče 1% vrijednosti prodanog grla stoke u korist GECSEL-a s time da 75% tog iznosa služi za njezino administrativno funkcioniranje, dok preostalih 25% služi za kapitalni ulog koji svaki uzgajivač nakon odlaska u mirovinu dobije u cijelosti nazad. Obostrano povjerenje ključ je uspješnog poslovanja između GECSEL-a i njihovih članova. GECSEL se posvetio radu na poboljšavanju kvalitete mesa i garancija da je meso proizvedeno pod strogim uvjetima. GECSEL je usvojio 7 zaštitnih oznaka kvalitete i to LABEL ROUGE, GOVEDO CHAROLAIS, EDO, AB, AOC, BVP i BTP.

GOVEDO CHAROLAIS je oznaka koja garantira tipičnost proizvoda teritorija Charollais, realiziranom na tradicionalnom iskustvu u uzgoju i navodi se uz LABEL ROUGE (crvena oznaka) koja je oznaka superiorne kvalitete proizvoda. Ta kvaliteta je rezultat stroge kontrole u svim stadijima uzgoja i proizvodnje i prati oznaku CHAROLAIS. EDO je oznaka

koja garantira porijeklo goveda. AB oznaka potvrđuje da proizvod posjeduje kvalitetu strogo kontrolirane ekološke proizvodnje. BTP garantira da je meso podrijetlom od životinje s pedigreeom pasmine uzgojene na tradicionalan način za potrebe mesnica. BVP je oznaka koja garantira da je govedo hranjeno na zelenim pašnjacima, dok je AOC oznaka potpis županije, potvrđuje kvalitetu mesa goveda Charolais i garantira geografsku zonu rođenja, uzgoja i završne obrade goveda.

PASMINA CHAROLAIS U BROJKAMA

Charolais je najzastupljenija mesna pasmina u Francuskoj, s učinkovitom od pedeset posto svih krava u sustavu krava / tele u cijeloj zemlji. Trenutačno, brojno stanje goveda Charolais u Francuskoj iznosi 1.834.513 grla stoke. S otprilike 211 000 krava Charolais oplodjenih čistom pasminom, 87% je oplodeno prirodnom oplodnjom s bikovima na ispaši. Unatoč tome 24% teladi dobiveno je umjetnom oplodnjom. Od 500 000 križanih krava preko 40% imaju oca pasmine Charolais.

INSTITUT CHAROLLAIS – MUZEJ

Govedo Charollais odnedavno ima i svoj institut, "INSTITUT CHAROLLAIS", koji prati i promovira tu pasminu goveda u Francuskoj i u svijetu. Radna je skupina obišla vrlo interesantan muzej u kojem su stečeni prvi dojmovi o govedu, podneblju u kojem živi, načinu na koji se uzgaja, o trgovini i prodaji stoke te kulinarskoj obradi mesa.

UZGAJIVAČ LOUIS RETHY I SIN STEPHAN

Farma ima 300 krava i junica koje se tele a sveukupno stado ima oko 720 grla stoke. Uzgajivači posjeduju oko 300 hektara zemlje, 30 % u osobnom vlasništvu a ostatak u najmu. Većina spomenute površine je pod pašnjacima. Gazdinstvo Rethy predstavlja dva gazdinstva s tri farme, GAEC (Groupement Agricole d'Exploitation en Commune; Poljoprivredno spajanje uz zajedničko korištenje). Zajednički posjeduju 270 krava u uzgoju po modelu krava dojilja u uzgoju i prirodnom oplodnjom s jednim bikom na 30 krava, osim junica koje osjemenjuju umjetnim putem. Stado može doseći oko 720 do 750 grla goveda za tov na farmi (oko 20%

cjelokupnog stada). Na 85 ha oranica se proizvode žitarice (žito, pšenica i ječam) koje služe za ishranu stoke, za sijeno i travnatu silažu zasijano je 110 ha, dok oko 100 ha služi za ispašu. Stado broji 270 krava i junica spremnih za teljenje, a krave su u prosjeku 5 do 6 godina starosti s maksimumom od 11 godina za najstarije i najbolje krave. Teljenja su programirana za zimski period, od kraja studenog pa sve do kraja siječnja. Većina teljenja je prirodnim putem, te 5-10% teljenja carskim rezom. Mortalitet ne prelazi 3%. Na ovom imanju 20% goveda godišnje služi za obnovu stada. Ženska ili muška telad siše 6 mjeseci i ne odvajaju se od majke između 7 i 9 mjeseci poslije odbijanja od sise. Svako tele dobiva dodatnu prehranu direktno na ispaši. Oko 180 mladih bikova i krava tove se na farmi uz dnevni prirast od 1,8 kg do 2kg, (suha hrana na bazi slame ili sijena, žitarice (žito, pšenica, ječam, kukuruz), lanene pogače, sojine pogače, dehidrirana lucerna i rezanci od repe).

UZGAJIVAČ DIDIER BOUILLOT

Gazdinstvo Bouillot je registrirano kao EARL (Exploitation Agricole a Risque Limite; Poljoprivredno korištenje uz ograničeni rizik). Na jednoj farmi posjeduje 70 krava za uzgoj po modelu krava dojilja s prirodnom oplodnjom s jednim bikom na 20 krava. Stado može dostići oko 200 grla stoke podrazumijevajući životinje za reprodukciju, goveda koja su se otelila u tekućoj godini i goveda za tov na farmi (oko 20% cjelokupnog stada). Površina obradive poljoprivredne zemlje je od prilike 110 ha, od čega samo 5% u vlasništvu, a ostalo u najmu. Na 45 ha površine oranica sije iste već gore spomenute žitarice za ishranu stoke, a 50 do 60% je namijenjeno proizvodnji sijena i travnate silaže. Stado čini 70 krava i junica spremnih za teljenje prosječne dobi 5 do 6 godina (najviše 14 godina). Programiranje teljenja identično je kod svih uzgajivača pasmine Charollais. Gospodin Bouillot posjeduje dvije staje, jednu za prezimljavanje i tov junica od 9 mjeseci, a druga služi za prihvata krava i teladi.

UZGAJIVAČ BERNARD DESPLANCHE I SIN EMANUEL

Domaćinstvo Desplanche, otac i sin, imaju registriranu aktivnost kao i prvi domaćin, na način

poslovanja GAEC, dva gazdinstva na jednoj farmi. Posjeduju stado od 80 krava za uzgoj po modelu krava dojilja s prirodnom oplodnjom, 1 bik na 20 krava. Uzgajatelji su rasplodnih bikova. Njihovo stado može doseći do 220 životinja i to: goveda za reprodukciju, onih koji su se otelili tijekom godine i ona namijenjena za tov, mladi bikovi u dobi od 18 mjeseci koji nisu namijenjeni reprodukciji. Posjeduju 130 ha zemljišta u kompletnom najmu.

DENIS MICHEL I BRAT FRANCK

Postižu vrhunske rezultate u tovljenju a goveda prodaju u klaonicu kad dostignu težinu između 900 i 1000 kg žive vage. Zahvaljujući zdravoj ishrani dnevni prirast doseže 1600 do 2000 grama dnevno. Posjeduje 80 hektara pašnjaka.

EKSPERIMENTALNA FARMA JALONY

Farmu su osnovale poljoprivredne komore županija: Rhon-Alpes, Bourgogne, Allier, Nièvre, Cote D'or te ustanova Enesad i Herd book Charolais, Charolais horizon, Gecsel, Bovins Croissance, Coop'evolia i zaštitne sanitarne službe GDDS. Cilj im je pratiti ponašanje većeg stada goveda Charolais u uzgoju, istraživanje i razvijanje novih tehnika uzgoja, ocjenjivanje i promocija kvalitete mesa goveda Charolais te ocjenjivanje potencijala genetike mladih rasplodnih goveda Charolais. Stado od 110 krava-majki upisano je u HERD BOOK CHAROLAIS u okvirima istraživanja ponašanja goveda koje je koordinirano s Institutom uzgoja. Jedna ocjenjivačka stanica omogućuje selekciju 100 rasplodnih goveda u ponudi uzgajivačima prilikom godišnje licitacijske prodaje posljednjeg petka u veljači. Svake godine 3.000 do 5.000 posjetitelja obiđe farmu.

KLAONICA S.A. CHAROLLAIS VIANDES

Kao što smo već ranije spomenuli GECSEL posjeduje dionice u lokalnoj klaonici u kojoj se kolje sva stoka kooperanata GECSEL-a. Klaonica obrađuje isključivo goveđe meso. Janjad i svinjsko meso dobivaju od kooperanata radi popunjavanja asortimana za svoje mušterije. Ista situacija je i za suhomesnate proizvode. Godišnje obrade oko 4200 grla stoke. Redovito investiraju u poboljšavanje kvalitete rada i tehničkih noviteta, a tijekom posjete obavljani

su radovi na jednom dijelu tvornice dok je drugi nesmetano radio.

POGON PRERADE MESA I MESNICA

GECSEL u 100 %-tnom vlasništvu posjeduje objekte za pripremu i rasijecanje goveđih polovica te preradu mesa. Godišnje prerade više od 80 t mesa koje isporučuju lokalnim bolnicama, školama, vrtićima, restoranima, opskrbljuju svojih 5 mesnica i isporučuju velikim trgovačkim lancima.

Tijekom posjete jednoj od 5 mesnica ukazano je na kvalitetu pripreme i prezentacije mesa u rashladnim vitrinama kao i na kontrolu porijekla (ime uzgajivača, klaonice, identifikacijski broj goveda) što je istaknuto se na vidljivom mjestu u/na vitrini ili na zidu.

Pogon posjeduje sve radne dozvole za obradu mesa i registrirana je pri CEE za obradu govedine, teletine i janjetine. Također su ovlašteni pripremati i obrađivati bio-meso i ono koje nosi naziv LABEL ROUGE.

PROJEKTI I DALJNJA SURADNJA

U srdačnom razgovoru dvaju predsjednika, gospode Baladierija i Raića iskazano je zajedničko povjerenje i želja za čvršćom suradnjom. Predsjednik GECSEL-a voljan je pomoći udruzi BABY BEEF u njezinom radu kroz iskustva stečena u radu vlastite zadruge. Dogovoren je sastanak u Hrvatskoj i organizacija posjete Lici i Banovini, kao i Vukovarsko-Srijemskoj Županiji koja je izrazila želju za provođenjem pilot-projekata uzgoja mesnog goveda.

Predsjednik GECSEL-a upoznat je s potrebama proizvodnje goveda, kao i s problemom uvoza mesa sumnjivog porijekla u Hrvatsku, pa smatra da je krajnje vrijeme da Hrvatska stvori matično stado kvalitetnog goveda kao što je to Charolais, kako bi što manje ovisila o uvozu i kako bi bila spremna, kada uđe u EU, ponuditi kvalitetno meso prema postojećim normama Unije.

Predsjedništvo Udruge BABY BEEF ocijenilo je putovanje u Francusku korisnim, posebno zbog potvrde stava da proizvodni sustav ispašnog goveda predstavlja rješenje kako u osiguranju kvalitetnog goveđeg mesa, tako i u uređenju ruralnog prostora. Model organiziranja COOPERATIVE GECSEL može se preslikati u buduću ustroj Udruge, tim više zbog

stvaranja oznake zemljopisnog porijekla, a možda i izvornosti hrvatske mlade junetine, koja pretpostavlja povećanu proizvodnju teladi u genotipu domaćeg simentalca.

Inicijativa o suradnji između francuske tvrtke GECSEL i tvrtki iz Vukovarsko-Srijemske županije je pozdravljena od strane županijskih vlasti. Predstavnicima odjela za gospodarstvo izradit će pilot-projekt s 10 farmi na području županije. Predstavnicima HZPSS će ispitati zainteresiranost poljoprivrednih proizvođača (OPG, poljoprivredne zadruge i dr.) te zajedno s predstavnicima županije promovirati projekt, a razmišlja se o uvozu goveda Charollais u Županiju. Predstavnicima Vukovarsko-Srijemske županije se zahvaljuju HRVATSKO FRANCUSKOM FORUMU te vodstvu tvrtke GECSEL na povezivanju općina Paray - Le – Moniale i Charollais s našom županijom te se nadaju dobrom partnerstvu s njihovom županijom Saone et Loire i u drugim vidovima gospodarske suradnje.

Za poljoprivrednike i uzgajivače je suradnja s Cooperative GECSEL značajna, naročito iz razloga što je domaća proizvodnja u konstantnom padu i većina teladi za tov se uvozi, a s druge strane velike količine mesa, spremne za potrošnju, svake godine se uvoze u sve većim količinama, što opterećuje državnu uvozno-izvoznu politiku. Prije početka ratnih stradanja, hrvatska domaćinstva bila su daleko bogatija fondom goveda a broj grla koje posjedujemo danas je prepolovljen. U Europi vlada tendencija smanjivanja broja grla mesnog goveda. S druge strane, potražnja mesa svakim danom će se povećavati, a kvalitetnih izvora dostave bit će sve manje. Kako bi se krenulo u povećavanje matičnog stada mesnog goveda na primjeru pasmine charollais, potrebno je krenuti u pilot-projekte uz državne potpore i subvencije takvom projektu i pomoć onima koji u njega uđu. U pilot-projektima trebaju učestvovati resorna ministarstva (MPŠVG, Uprava za prognanike, povratnike i izbjeglice), lokalne samouprave i županije, gradovi i općine, banke i kreditne ustanove. Takvim planom rješavali bi se neki vrlo važni problemi područja od posebne državne skrbi a osobe koje su trenutačno socijalni problem u tim područjima, postale bi aktivni sudionici društvenog doprinosa. S takvim projektima Hrvatska bi mogla crpiti sredstva iz programa SAPARD ili slijedećeg

koji dolazi, IPARD, za izgradnju potrebne infrastrukture potrebne za uzgoj goveda (staje, mehanizacija, klaonice). Uz sve to hrvatska država treba riješiti probleme s neiskorištenim zemljištem i pašnjacima i dodjeljivati ih u koncesije onima koji bi ušli u takve projekte. Svaki stočar koji bi imao želju baviti se tim poslom treba posjedovati u vlastitom posjedu ili u najmu (koncesiji) po svakom manjem stadu od 30–100 grla stoke barem 25–80 ha pašnjaka. Članovi udruga kao što je BABY BEEF koji bi ušli u takav pilot-projekt mogli bi dio goveda sami dohranjivati ili pak organizirati tov kod lokalnog stanovništva, na sličan način kako je to organizirano u Francuskoj, a uz pomoć GECSEL i MOTIO AGRI prenijeti radna iskustva i norme koje su već provjerene u praksi u Francuskoj. HRVATSKO FRANCUSKI FORUM će i dalje raditi na bilateralnoj suradnji između Hrvatske i Francuske u nadi da ovaj projekt započne i uspije kako bi Hrvatska bila spremna ponuditi kvalitetu koju već sada, a i kasnije kada postane dio EU može plasirati bez većih poteškoća.

HRVATSKO FRANCUSKI FORUM
Predsjednik
Marijan Biškup ■

Proizvodimo

- industrijske komore za dimljenje mesnih proizvoda, ribe i sireva
- komore za dimljenje mesa (za domaćinstvo)
- komore za sušenje i zrenje mesnih proizvoda (salame, kulen, panceta...)
- komore za odmrzavanje smrznutog mesa
- komore za hlađenje i brzo smrzavanje
- računalni nadzor zrenja i odmrzavanja
- oprema za korištenje otpadne topline za grijanje vode
- klimatizacija radnih prostora
- strojevi za pranje dimnih štapova

